

Aynalar güneş zannedilirse...

“İ’lem eyyühe’l-aziz! İnsanı havalandırıp baş aşağı felâkete atan şöyle bir hâl var:”

“İstihkak nazara alınmayarak, Hakkın takdiri hakkında tefrit veya ifrat yapılır. Ve kuvvetine, kıymetine bakılmayarak küçük veya büyük bir yük altına alınır gibi gayr-ı insanî haller insanı insaniyetten düşürür, ya zulme, veya kizbe sevkeder.”

“Meselâ, bir fırka askerin mümessili bir nefer, bütün askerlik umûrunu bilmek veya bir katre sudaki timsalinden, şemsin azametini göstermek talebinde bulunmak, en yüksek bir insafsızlıktır. Çünkü vasıfla ittisaf arasında fark vardır. Meselâ, Katredeki timsal, şemsin evsâfını gösterir; ama o evsafla muttasıf olamaz.”